

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

ΕΠΙΣΠΕΥΔΟΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

Διαμόρφωση ενιαίου κανονιστικού και θεσμικού πλαισίου σύναψης δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

31 Δεκεμβρίου 2013

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΝΑΡΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

31 Δεκεμβρίου 2013

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

31 Ιανουαρίου 2014

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ:

Δυνάμει του άρθρου 6 του ν. 4048/2012, για την προώθηση της κοινωνικής διαβούλευσης και την επιδίωξη μέγιστης κοινωνικής συναίνεσης, το σχέδιο νόμου αναρτήθηκε στον δικτυακό τόπο www.opengov.gr την 31η Δεκεμβρίου 2013 και αποτέλεσε αντικείμενο δημόσιας και ανοιχτής διαβούλευσης για συνολικό χρονικό διάστημα ενός μηνός. Ωστόσο, σχόλια και παρατηρήσεις υπεβλήθησαν εγγράφως κυρίως μετά το πέρας της δημόσιας διαβούλευσης. Στο πλαίσιο αυτό, οι συμμετέχοντες προέβησαν σε σχολιασμό τόσο των τιθέμενων στόχων και των

επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων όσο και κατ' άρθρον. Η ανταπόκριση ήταν εξαιρετικά ευρεία και συμμετείχαν πολίτες, δημόσιοι και κοινωνικοί φορείς, ειδικοί επιστήμονες κλπ. Επιπρόσθετα, εξαιρετικά σημαντική ήταν η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και των φορέων της αγοράς. Κατέθεσαν εγγράφως αναλυτικά υπομνήματα η Επιτροπή Προμηθειών Υγείας, η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, το Υπουργείο Οικονομικών, η Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, η Πανελλήνια Ένωση Συνδέσμων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, ο Σύνδεσμος Ελληνικών Εταιριών Γραφείων Μελετών, ο Πανελλήνιος Σύνδεσμος Τεχνικών Εταιριών, η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Επιχειρήσεων Προστασίας του Περιβάλλοντος, ο Πανελλήνιος Σύλλογος Χημικών Μηχανικών, η Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανολόγων Ηλεκτρολόγων Εργοληπτών Δημοσίων Έργων, η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε., το Υπουργείο Ναυτιλίας, η Γεωτεχνική Θεμελιώσεων Ε.Π.Ε., το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η Ένωση Εργοληπτών Δασοτεχνικών Έργων και Έργων Πρασίνου και άλλοι.

Οι συμμετέχοντες στη διαβούλευση υπέβαλαν σχόλια επί 90 άρθρων. Τέλος, σχόλια επί του σχεδίου νόμου υποβλήθηκαν και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εν συνεχεία, πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με ορισμένους εκ των φορέων που υπέβαλαν παρατηρήσεις, προκειμένου να διατυπώσουν λεπτομερέστερα τις απόψεις τους επί του σχεδίου νόμου και προκρίθηκε η ενσωμάτωση ορισμένων εξ αυτών.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ

Τα βασικά σημεία των θέσεων και προτάσεων που διατυπώθηκαν έχουν ως εξής:

1. Χαιρετίστηκε κατ' αρχάς η νομοθετική πρωτοβουλία για την ενοποίηση του πλαισίου ανάθεσης των δημοσίων συμβάσεων, με την κατάργηση της τριχοτόμησης των διαδικασιών ανάθεσης ανά είδος (προμήθειες, έργα, υπηρεσίες), το είδος της αναθέτουσας αρχής, την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης και την ταυτόχρονη κατάργηση όλων των ειδικών καθεστώτων ανάθεσης.

2. Εκφράστηκαν διαμαρτυρίες ότι η αντικατάσταση της υποχρέωσης δημοσίευσης των προκηρύξεων στον εθνικό τύπο από την καταχώριση στο ΚΗΜΔΗΣ και την ανάρτηση στην ιστοσελίδα της αναθέτουσας αρχής, θα σημάνει την υποβάθμιση των τοπικών/ περιφερειακών μέσων ενημέρωσης και προτάθηκε η απόσυρση της σχετικής διάταξης από το σχέδιο νόμου. Επιπλέον, εκφράστηκε η ανησυχία ότι δεν τόσο οι αναθέτουσες αρχές όσο και οι οικονομικοί φορείς δεν είναι σε μεγάλο βαθμό εξοικειωμένοι με τη χρήση και διαχείριση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Τα σχόλια ελήφθησαν υπόψη και η διάταξη απαλείφθηκε.

3. Διατυπώθηκε η πρόταση να εισαχθούν ρυθμίσεις αφενός για την τεκμηρίωση της ανάγκης πριν τη σύναψη της σύμβασης, με τη σύνταξη μελέτης αναγκαιότητας ειδικά για τα μεγάλα έργα μετά τη σύναψη της σύμβασης για λογοδοσία και αξιολόγηση, ώστε να αξιοποιείται η αποκτηθείσα θετική εμπειρία και να επισημαίνονται τυχόν αστοχίες ώστε να μην επαναληφθούν στην επόμενη σύμβαση.

4. Διατυπώθηκε το ερώτημα γιατί το σχέδιο νόμου δεν ενσωματώνει τη νέα δέσμη Οδηγιών 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ για τη μεταρρύθμιση των υφιστάμενων Οδηγιών 2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ αντίστοιχα και τη νέα Οδηγία 2014/23/ΕΚ για τις συμβάσεις παραχώρησης.

Αναφορικά με τη σύνδεση της επικείμενης νομοθετικής πρωτοβουλίας με την ενσωμάτωση των άρτι εκδοθεισών τριών νέων Οδηγιών της Ε.Ε., λόγω της καθυστέρησης ψήφισης αυτών από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, δεν κατέστη δυνατή η ενσωμάτωσή τους στο σχέδιο νόμου. Επισημαίνεται ωστόσο ότι διάφορες ρυθμίσεις των νέων Οδηγιών που απορρέουν μάλιστα άμεσα από πάγια νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν ήδη ενσωματωθεί στο σχέδιο νόμου, όπως ρυθμίσεις κατά της διαφθοράς, αθέμιτων πρακτικών και σύγκρουσης συμφερόντων, διατάξεις σχετικά με την τροποποίηση των δημοσίων συμβάσεων.

5. Διατυπώθηκαν επιφυλάξεις ως προς την πληρότητα της νομοθετικής εξουσιοδότησης για τα ειδικότερα θέματα διαδικασιών ανάθεσης και εκτέλεσης που

πρόκειται να ρυθμιστούν με τους Κανονισμούς Ανάθεσης και Εκτέλεσης και υποβλήθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις συμπλήρωσής της.

6. Θεωρήθηκε θετική η θέσπιση υποχρεωτικής δια βίου εκπαίδευσης, κατάρτισης και πιστοποίησης των στελεχών που εμπλέκονται στις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων. Ειδικότερα, για τη βέλτιστη λειτουργία του Μητρώου προτάθηκε να γίνεται ξεχωριστά η πιστοποίηση των υπαλλήλων ανά κατηγορία δημόσιας σύμβασης, ανά ύψος προϋπολογισμού σύμβασης και ανά κριτήριο ανάθεσης.

7. Εκφράστηκαν θετικά σχόλια για την εξάλειψη της υποχρέωσης θεώρησης του γνησίου υπογραφής του προσώπου που υποβάλλει την υπεύθυνη δήλωση για τη συμμετοχή σε διαδικασία ανάθεσης.

8. Εκφράστηκε αντίθεση στην πρόβλεψη περί προαιρετικής υποβολής εγγύησης συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης καθώς έτσι δεν θα διασφαλίζεται η αποτροπή της παρελκυστικής συμμετοχής σε διαγωνιστικές διαδικασίες.

Η παρατήρηση έγινε δεκτή.

9. Προτάθηκε η αντικατάσταση των προβλεπόμενων κατ' εξουσιοδότηση του σχεδίου νόμου προεδρικών διαταγμάτων με υπουργική απόφαση, όπου αυτό ήταν δυνατό, προκειμένου να καταστεί ταχύτερη και πιο ευέλικτη η διαδικασία έκδοσης του δευτερογενούς δικαίου.

Η παρατήρηση αυτή ελήφθη υπόψη και έγιναν οι αντίστοιχες προσαρμογές στις περιπτώσεις εκείνες όπου επιτρεπόταν τούτο βάσει των συνταγματικών επιταγών περί χορήγησης νομοθετικής εξουσιοδότησης στα διοικητικά όργανα.

10. Προτάθηκαν βελτιώσεις στη σύνταξη και το ύφος των διατάξεων, αναριθμήσεις άρθρων και παραγράφων, επισημάνθηκαν ορισμένες εκ παραδρομής εσφαλμένες παραπομπές σε άρθρα και παραλείψεις εδαφίων και προτάθηκε η συμπλήρωση ορισμένων σημείων ώστε να αποδίδεται πληρέστερα το νόημα της διάταξης.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

1) Επισημάνθηκε η έλλειψη οποιασδήποτε αναφοράς στις Δημόσιες Συμβάσεις Κοινωνικής Αναφοράς για τη σύναψη των οποίων λαμβάνονται ως κριτήρια ανάθεσης σημαντικές κοινωνικές και οικολογικές πτυχές της προσφοράς.

Για την αναφορά στην ισχύ των εν λόγω συμβάσεων ισχύουν οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, οι οποίες παραμένουν σε ισχύ.

2) Προκειμένου να ελαφρυνθεί η διαδικασία της έκδοσης της κοινής υπουργικής απόφασης σχετικά με τους όρους της ομαδοποίησης και τις κατηγορίες των συμβάσεων που δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο σύναψης από κεντρικές αρχές προμηθειών, προτάθηκε να αντικατασταθεί η κοινή υπουργική απόφαση από υπουργική απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας. Επιπρόσθετα, εκφράστηκε ο προβληματισμός εάν πρέπει να περιγραφούν στον νόμο οι προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί μία αναθέτουσα αρχή προκειμένου να χαρακτηριστεί ως Κεντρική Αρχή Προμηθειών, σε ποιο επίπεδο διοικητικής οργάνωσης αυτή συνιστάται, την χρονική διάρκεια της δράσης της και τις διαδικασίες αξιολόγησής της.

Η συνυπογραφή από τον αρμόδιο Υπουργό καθίσταται αναγκαία λόγω του εύρους των ρυθμιζόμενων ζητημάτων και των σχετικών αρμοδιοτήτων. Οι λοιπές προϋποθέσεις θα ληφθούν υπόψη και θα συζητηθούν εκτενώς με τους εμπλεκόμενους κατά τη ρύθμιση των εν λόγω θεμάτων.

3) Επισημάνθηκε η αναγκαία αναπροσαρμογή των ελάχιστων χρηματικών ορίων δυνάμει του υπ. αριθ. 1336/2013 Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 2013, για την τροποποίηση των Οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2004/17/EK, 2004/18/EK.

Το σχόλιο αυτό ελήφθη υπόψη και έγιναν οι απαραίτητες αναπροσαρμογές.

4) Εκφράστηκε η θετική απήχηση που έχει το άρθρο 25 για την ανάθεση συμβάσεων κατ' αποκλειστικότητα σε προστατευόμενα εργαστήρια και την μεγάλη σημασία για το δημόσιο συμφέρον να δίνεται η δυνατότητα να παρέχονται υπηρεσίες από τους Κοινωνικούς Συνεταιρισμούς που λειτουργούν σε δύσκολες συνθήκες και απασχολούν άτομα με ειδικές ανάγκες.

5) Υποβλήθηκε η πρόταση προσθήκης μετά το άρθρο 28, άρθρου 28Α για το “Εθνικό Σύστημα Τεχνικών Προδιαγραφών και Τιμολόγησης Τεχνικών Έργων”, ως σύνολο τυποποιημένων κανόνων και αρχών για την ανάπτυξη και εφαρμογή σύγχρονων εθνικών τεχνικών προδιαγραφών για τον σχεδιασμό και την εκτέλεση τεχνικών έργων σύμφωνα με τα ισχύοντα ευρωπαϊκά πρότυπα και την εφαρμογή σύγχρονων τυποποιημένων περιγραφικών άρθρων τιμολογίων και αντιστοίχων αναλύσεων τιμών.

Χαιρετίστηκε η αναγκαιότητα δημιουργίας ενός τέτοιου φορέα και προβλέφθηκε η δημιουργία του και η ρύθμιση συναφών θεμάτων δυνάμει του Κανονισμού Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων Έργων.

6) Διατυπώθηκε ότι δεν είναι σαφές με ποιό τρόπο διασφαλίζεται ότι ο προσφέρων έχει λάβει υπόψη του κατά την υποβολή της προσφοράς του τις υποχρεώσεις σχετικά με τη φορολογία, την προστασία του περιβάλλοντος και τις συνθήκες εργασίας και απασχόλησης στον τόπο εκτέλεσης της εργασίας που απορρέουν από το άρθρο 28.

Σε συνέχεια του σχολίου προστέθηκε στην παράγραφο 1 του άρθρου 142 το στοιχείο ε), όπου ορίζεται ότι στη δήλωση που υποβάλλεται ως προκαταρκτικό αποδεικτικό μέσο κατά την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής/ προσφορών, δηλώνεται ότι ο υποψήφιος/ προσφέρων έλαβε υπόψη του τις ακόλουθες υποχρεώσεις.

7) Επί του άρθρου 29 υποβλήθηκε το σχόλιο ότι το κοινό ευρωπαϊκό λεξιλόγιο που εφαρμόζεται χρειάζεται επιπλέον επεξεργασία και εναρμόνιση των κωδικών σε αντιστοιχία με τους κωδικούς επαγγελματικών δραστηριοτήτων που εκδίδονται από τις ΔΟΥ.

8) Επί του άρθρου 30 επισημάνθηκε ότι θα πρέπει να διασφαλίζεται από τις αναθέτουσες αρχές ότι καμία υποκειμενική κρίση δεν θα υπεισέρχεται στα κριτήρια ανάθεσης, διότι τα υποκειμενικά κριτήρια στην ανάθεση των έργων ενθαρρύνουν τη διαφθορά.

Επί του σχολίου αυτού επισημαίνεται ότι δεν επιτρέπονται αποκλίσεις από τις ρυθμίσεις που εισάγει το παράγωγο ενωσιακό δίκαιο για τις δημόσιες συμβάσεις, θέση που έχει υιοθετήσει και η νομολογία τόσο των εθνικών δικαστηρίων όσο και

του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αντικειμενικότητα των διαδικασιών ανάθεσης κατοχυρώνεται πλήρως στο σχέδιο νόμου και θα διασφαλισθεί με την επίβλεψη της ορθής εφαρμογής των ρυθμίσεων αυτού, αφ' ενός μέσω της άσκησης των εποπτικών και ελεγκτικών αρμοδιοτήτων της πολιτείας, αφ' ετέρου μέσω της παροχής δεσμευτικών οδηγιών και της έκδοσης προτύπων τευχών δημοπράτησης υποχρεωτικής εφαρμογής.

9) Επισημάνθηκε ότι για την ελληνική πραγματικότητα πρέπει να αποφεύγεται η ατόφια μεταφορά - εφαρμογή οποιουδήποτε ευρωπαϊκού συστήματος ανάδειξης αναδόχου που εμπεριέχει υποκειμενικά - μη μετρήσιμα κριτήρια επιλογής και καταλήγει στην ενθάρρυνση της διαφθοράς.

Συναφώς με την αιτίαση περί υποκειμενικότητας των ευρωπαϊκών συστημάτων ανάθεσης, που προφανώς αναφέρεται στη διενέργεια διαγωνισμών με βασικό κριτήριο ανάθεσης αυτό της «πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς» και όχι της χαμηλότερης τιμής, επισημαίνεται ότι η σχετική ρύθμιση προβλέπει απλώς την δυνατότητα συνεκτίμησης, κατά την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, πέραν της τιμής, και άλλων, ποιοτικών στοιχείων της προσφοράς του διαγωνιζόμενου. Συναφώς επισημαίνεται κατ' αρχάς ότι αυτό αποτελεί κατ' αρχήν μία δυνατότητα για την αναθέτουσα αρχή, η οποία δύναται σε κάθε περίπτωση να αποφασίσει να αναθέσει τη σύμβαση με το κριτήριο της χαμηλότερης τιμής (μειοδοσία). Ακόμη όμως και εάν επιλεγεί ως βασικό κριτήριο ανάθεσης η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά, σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ, τα επιμέρους κριτήρια βαθμολόγησης πρέπει να είναι αντικειμενικά, μετρήσιμα και με σαφήνεια διατυπωμένα στα τεύχη δημοπράτησης και συνάδουν με τις γενικές αρχές του δικαίου των δημοσίων συμβάσεων (ίση μεταχείριση, αναλογικότητα, αμοιβαία αναγνώριση, γνήσιος και ελεύθερος ανταγωνισμός), ώστε να μην καταλείπουν πεδίο αυθαίρετης κρίσης στις αναθέτουσες αρχές, προσέτι δε να είναι δεκτικά δικαστικού ελέγχου. Τούτων δοθέντων, το βασικό ζήτημα είναι η επιλογή των κατάλληλων κριτηρίων αξιολόγησης και τρόπου βαθμολόγησης των προσφορών, κάτι που θα επιτευχθεί μέσω των λεπτομερών ρυθμίσεων των Κανονισμών Ανάθεσης και με τις κατευθυντήριες οδηγίες και τα πρότυπα τεύχη που θα εκδοθούν, κατόπιν διαβούλευσης με τις αρμόδιες υπηρεσίες.

10) Επί της ρήτρας ακεραιότητας που θεσμοθετείται στο άρθρο 33, δυνάμει του οποίου ο υποψήφιος ανάδοχος μίας σύμβασης δεσμεύεται ότι δεν ενήργησε αθέμιτα ή καταχρηστικά, διατυπώθηκε η προβληματισμός της λειτουργίας του στην πράξη, αναφορικά με τον τρόπο απόδειξης της συνδρομής τέτοιων περιστατικών και των συνεπειών που συνεπάγονται αυτά.

11) Από πολλούς συμμετέχοντες εκφράστηκε το αίτημα του ακριβούς καθορισμού της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού του άρθρου 38, κυρίως ως προς το εάν είναι υποχρεωτική η δημοσίευση σχετικής πρόσκλησης, ποιο είναι το περιεχόμενο αυτής, εάν υπάρχει ελάχιστος αριθμός συμμετεχόντων καθώς και τη διαδικασία ανάδειξης του μειοδότη.

Το άρθρο αυτό συνιστά μεταφορά των αντίστοιχων διατάξεων της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, η οποία δεν προέβλεπε ειδικές διατάξεις για τη ρύθμιση των ειδικότερων θεμάτων της διενέργειας της διαδικασίας με διαπραγμάτευση χωρίς δημοσίευση προκήρυξης. Η αναγκαιότητα της αποτύπωσης των βημάτων και της διενέργειας της εν λόγω διαδικασίας προς ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου για τις αναθέτουσες αρχές/ φορείς προσιδιάζει και θα αποτελέσει αντικείμενο ρύθμισης τους Κανονισμούς Ανάθεσης Δημοσίων Συμβάσεων του άρθρου 159.

12) Προτάθηκε να εγκρίνεται με Υπουργική απόφαση κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων του ΥΠΟΜΕΔΙ ο καθορισμός όρων της προκήρυξης, όπως τα συστήματα υποβολής προσφορών, τα απαιτούμενα πιστοποιητικά, τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής κλπ.

Επί του σχολίου επισημαίνεται ότι η πρόταση περί υποχρεωτικής έγκρισης με υπουργική απόφαση διαφόρων αποφάσεων που ανήκουν προδήλως στη σφαίρα ευθύνης εκάστης αναθέτουσας αρχής (επιλογή συστήματος δημοπράτησης, διαδικασίας ανάθεσης, κριτηρίων ποιοτικής επιλογής και ανάθεσης), δεν συνάδει με τη σύγχρονη αντίληψη για το ρόλο των επιτελικών οργάνων παραγωγής πολιτικής στις δημόσιες συμβάσεις, τα οποία δέον να επικεντρωθούν στον σχεδιασμό της στρατηγικής και της πολιτικής στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, τη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου, την παροχή των αναγκαίων οδηγιών και την επίβλεψη της εφαρμογής των κανόνων, σε συνεργασία με την Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ., και όχι να

επεμβαίνουν σε κάθε ιδιαίτερη περίπτωση εφαρμογής του δικαίου (διαδικασία ανάθεσης) για τη οποία ευθύνονται οι αναθέτουσες αρχές.

13) Διατυπώθηκε το σχόλιο ότι ο προληπτικός έλεγχος και των εκτελεστικών συμβάσεων των συμφωνιών-πλαίσιο από το Ελεγκτικό Συνέδριο επιφέρει μεγάλες καθυστερήσεις στην εκτέλεσή τους.

Το εν λόγω ζήτημα ρυθμίζεται από διατάξεις που θεσμοθετούν την αρμοδιότητα του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οι οποίες δεν θίγονται από το σχέδιο νόμου.

14) Διατυπώθηκε ότι η πρόβλεψη ελάχιστης προθεσμίας υποβολής προσφορών των 52 ημερών είναι ανεπαρκής στις περιπτώσεις των δημοσίων συμβάσεων εκτέλεσης έργων που περιλαμβάνουν τεχνική προσφορά. Στις περιπτώσεις αυτές προτάθηκε όπως αυξηθεί η ελάχιστη προθεσμία από την ημερομηνία αποστολής της προκήρυξης, χωρίς δυνατότητα σύντμησης της προθεσμίας αυτής.

Η εν λόγω πρόβλεψη των ελάχιστων προθεσμιών υποβολής προσφορών αποτελεί μεταφορά της αντίστοιχης διάταξης της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ. Σε κάθε περίπτωση η απαίτηση αυτή καλύπτεται από την πρόβλεψη ότι οι τιθέμενες προθεσμίες είναι οι ελάχιστες και οι αναθέτουσες αρχές/ φορείς μπορούν να τις καθορίζουν κατ' εύλογη κρίση ανάλογα με τη φύση, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις απαιτήσεις της υπό ανάθεση σύμβασης, προκειμένου να δίνεται η δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους οικονομικούς φορείς να λαμβάνουν επαρκή γνώση του περιεχομένου της σύμβασης και των όρων που τη συνοδεύουν.

15) Προτάθηκε η αποσαφήνιση του αφετηρίου γεγονότος για τον υπολογισμό της εκκίνησης της προθεσμίας υποβολής προσφορών.

Κρίθηκε ότι δεν είναι σκόπιμη μία τέτοια αναφορά καθώς αυτό καλύπτεται από τις γενικές διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας.

16) Εκφράστηκε ο προβληματισμός ότι η ελεύθερη προσφυγή στις κλειστές διαδικασίες και η δυνατότητα που δίνεται στις αναθέτουσες αρχές/ φορείς να περιορίσουν τον αριθμό των συμμετεχόντων οι οποίοι προσκαλούνται για υποβολή

προσφορών δημιουργεί σοβαρούς κινδύνους νόθευσης του ανταγωνισμού και ευρεία περιθώρια διακριτικής ευχέρειας στις αναθέτουσες αρχές.

Η χρησιμοποίηση κλειστών διαδικασιών για τις διαδικασίες ανάθεσης και η δυνατότητα της αναθέτουσας αρχής να περιορίζει τον αριθμό των υποψηφίων στις κλειστές, στις διαδικασίες με διαπραγμάτευση και στον ανταγωνιστικό διάλογο γίνεται με βάση αντικειμενικά κριτήρια που εξειδικεύονται στην προκήρυξη του διαγωνισμού.

Η κλειστή διαδικασία περιλαμβάνει δύο στάδια, βάσει της οποίας καλούνται να υποβάλουν προσφορές μόνον εκείνοι οι οικονομικοί φορείς που ικανοποιούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που αφορούν την επαγγελματική ή τεχνική τους ικανότητα, την εμπειρία και ειδική τεχνογνωσία, και τη χρηματοοικονομική τους επάρκεια για την εκτέλεση της σύμβασης. Ο σκοπός της προεπιλογής, δηλαδή η αξιολόγηση της επάρκειας και της ικανότητας των δυνητικών προσφερόντων, εξυπηρετεί στις περιπτώσεις όπου το υψηλό κόστος συμμετοχής στον διαγωνισμό και σύνταξης αναλυτικών προσφορών θα μπορούσε να αποθαρρύνει τον ανταγωνισμό (π.χ. Σε πολύπλοκες συμβάσεις ή σε συμβάσεις έργων υψηλού κινδύνου).

Σε κάθε περίπτωση, προκειμένου να εξασφαλίζεται επαρκής ανταγωνισμός, απαιτείται να προσκαλείται για υποβολή προσφορών ένας ικανοποιητικός αριθμός οικονομικών φορέων, ο οποίος θα πρέπει να είναι τουλάχιστον πέντε στην κλειστή διαδικασία και τρεις στη διαδικασία διαπραγμάτευσης κατόπιν δημοσίευσης προκήρυξης και ανταγωνιστικού διαλόγου.

17) Η δήλωση του ελάχιστου κύκλου εργασιών για τρεις οικονομικές χρήσεις για την απόδειξη της οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας και ο περιορισμός της συναφούς εμπειρίας στο αντικείμενο της σύμβασης στα πέντε προηγούμενα έτη για την απόδειξη της τεχνικής και επαγγελματικής ικανότητας μπορεί να θεωρηθεί ως υπερβολικά αυστηρή και καταχρηστική λόγω της δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας και της μείωσης του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων.

Οι διατάξεις συνιστούν μεταφορά των προβλέψεων της Οδηγίας 2004/18/EK

18) Υποστηρίχτηκε η άποψη ότι δεν πρέπει να καταργηθεί το Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων (ΜΕΕΠ) και ότι η συμμετοχή στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων

εκτέλεσης έργων πρέπει να διεξάγεται βάσει του υφιστάμενου καθεστώτος των ανώτερων και κατώτατων ορίων συμμετοχής ανά τάξη πτυχίου του ΜΕΕΠ.

Κατ' αρχάς διευκρινίστηκε ότι η έκδοση του προεδρικού διατάγματος της παραγράφου 8 του άρθρου 62 δεν αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του εν λόγω άρθρου, καθώς η πλήρης και άμεση εφαρμογή του ως μεταφορά αντίστοιχης διάταξης της Οδηγίας 2004/185/ΕΚ δεν μπορεί να τελεί υπό την αίρεση της έκδοσης μίας εθνικής κανονιστικής διάταξης. Το ΜΕΕΠ μπορεί να αναδιοργανωθεί εκ βάθρων ως προς τον σκοπό και τη λειτουργία του (π.χ. ως ένα καθαρά επαγγελματικό μητρώο ή ένας συνδυασμός επαγγελματικού μητρώου με επίσημο κατάλογο αναγνωρισμένων εργοληπτών υπό την έννοια των κοινοτικών Οδηγιών), μέσω ρυθμίσεων που θα συμπεριληφθούν τους Κανονισμούς Ανάθεσης και Εκτέλεσης που προβλέπει το σχέδιο νόμου.

Επιπλέον επισημαίνεται ότι το σχέδιο νόμου κινείται προς την κατεύθυνση της συμμόρφωσης προς την αιτιολογημένη γνώμη που διατύπωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με την οποία η Ελληνική Δημοκρατία παραβιάζει τα άρθρα 2, 44, 45 και 47 και 48 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, με τη διατήρηση σε ισχύ νόμου που καθιερώνει μητρώο στο οποίο εγγράφονται όλες οι εργοληπτικές επιχειρήσεις της ημεδαπής κατά τάξη, εκάστη των οποίων αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο κατώτατο και ανώτατο όριο προϋπολογισμού, και βάσει αυτού επιχειρήσεις οι οποίες που αν και πληρούν τα κριτήρια οικονομικής, χρηματοοικονομικής και τεχνικής ικανότητας αποκλείονται από τη συμμετοχή τους σε διαδικασία ανάθεσης διότι δεν είναι εγγεγραμμένες στην αντίστοιχη τάξη.

19) Εκφράστηκε το αίτημα να γίνει αναλυτική αναφορά σε τί συνίστανται οι προβλέψιμες περιστάσεις οι οποίες καθιστούν αναγκαίες την εκτέλεση συμπληρωματικών έργων ή υπηρεσιών, δεδομένης της στενής νομολογιακής τους ερμηνείας. Επίσης διατυπώθηκε η επιφύλαξη της καταχρηστικής επίκλησης των λόγων κατεπείγουσας ανάγκης για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης.

Η σύναψη συμπληρωματικών έργων και υπηρεσιών με τη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, στο μέτρο που συνιστά εξαιρετική διαδικασία, η οποία εφαρμόζεται κατά παρέκκλιση του βασικού κανόνα που συνίσταται στην διεξαγωγή διαδικασίας ανάθεσης, πρέπει να

ερμηνεύεται στενά και να εκτιμάται εν είδει εκάστης συγκεκριμένης περίπτωσης. Γενική αναλυτική αναφορά των περιπτώσεων αυτών θα υπερακόντιζε τον σκοπό της διάταξης, καθώς θα αποστερούσε τις αναθέτουσες αρχές από τη συνεκτίμηση και λοιπών εξωνομικών παραγόντων.

Επί του ζητήματος της κατάχρησης της επίκλησης της «επείγουσας ανάγκης» ως νομικής βάσης για την προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης, το σχέδιο νόμου περιέχει σαφείς ρυθμίσεις που ορίζουν, κατ' αντιστοιχία αναλόγων κανόνων του παραγώγου ενωσιακού δικαίου, πότε επιτρέπεται τούτο, απαριθμώντας κατά τρόπο σαφή και περιοριστικό τις σχετικές περιπτώσεις. 20)

Εκφράστηκε η επιφύλαξη μήπως η χρήση των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών έχει ως αποτέλεσμα να αποφέρει ακόμη πιο υψηλές εκπτώσεις στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων εκτέλεσης έργων και εκπόνησης μελετών, οι οποίες κυμαίνονται ήδη σε εξωπραγματικά υψηλά επίπεδα.

Η χρήση του εργαλείου των ηλεκτρονικών πλειστηριασμών εισήχθη με την Οδηγία 2004/18/ΕΚ και ενδείκνυται μόνον για τις συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών για τις οποίες οι προδιαγραφές μπορούν να προσδιορισθούν με ακριβή τρόπο. Η χρήση ηλεκτρονικών πλειστηριασμών επιτρέπει στις αναθέτουσες αρχές/φορείς να ζητούν από τους προσφέροντες να υποβάλλουν νέες, χαμηλότερες τιμές, και, όταν η σύμβαση ανατίθεται στην πλέον οικονομικώς συμφέρουσα προσφορά, να βελτιώνουν άλλα στοιχεία των προσφορών πέραν των τιμών. Για να εξασφαλίζεται η τήρηση της αρχής της διαφάνειας, μόνον τα στοιχεία που επιδέχονται αυτόματη αξιολόγηση με ηλεκτρονικά μέσα μπορεί να αποτελούν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών, δηλαδή μόνον τα στοιχεία που είναι προσδιορίσιμα ποσοτικώς, ενώ οι πτυχές των προσφορών που συνεπάγονται εκτίμηση στοιχείων που δεν είναι ποσοτικώς προσδιορίσιμα, δεν θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών. Συνεπώς, ορισμένες συμβάσεις έργων και ορισμένες συμβάσεις υπηρεσιών δεν θα πρέπει να αποτελούν αντικείμενο ηλεκτρονικών πλειστηριασμών. Επισημαίνεται εξάλλου ότι η παθογένεια των σημαντικά χαμηλών εκπτώσεων στις συμβάσεις εκτέλεσης έργων και εκπόνησης μελετών οφείλεται κυρίως στην ανορθολογική εκτίμηση της προϋπολογισθείσας αξίας και τη μη σωστή εκτίμηση των συνθηκών της αγοράς εκ

μέρους της αναθέτουσας αρχής και όχι από τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται για την ολοκλήρωση των διαδικασιών ανάθεσης.

21) Δεν περιγράφεται η περίπτωση υποβολής μίας ή αποδεκτής μίας μόνο προσφοράς σε διαγωνισμό με κριτήριο κατακύρωσης την χαμηλότερη τιμή, σύμφωνα με την παρ. η του 21 του ΠΔ 118/2007.

Το εν λόγω αποτελεί θέμα το οποίο δύναται να καταστεί αντικείμενο ρύθμισης με τους εκδοθησόμενους Κανονισμούς Ανάθεσης.

22) Διατυπώθηκε η άποψη ότι η απροϋπόθετη δυνατότητα χρήσης της απευθείας ανάθεσης, με αύξηση του χρηματικού ορίου στα 20.000 ευρώ σε σχέση με το χρηματικό όριο που ισχύει τώρα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, χωρίς να εξασφαλίζεται μία ελάχιστη δημοσιότητα, θα έχει ως αποτέλεσμα την καταχρηστική χρήση της εν λόγω διαδικασίας.

Η μή θεσμοθέτηση της ex ante δημοσιότητας της διαδικασίας απευθείας ανάθεσης συνάδει προς την ανάγκη της απλοποίησης και της επιτάχυνσης των διαδικασιών της για τη βέλτιστη εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος. Ωστόσο, προκειμένου να διασφαλίζεται προσήκον επίπεδο διαφάνειας προβλέπεται η ex post σχετική καταχώρηση της απόφασης ανάθεσης στο Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ.) και αναφέρονται τα στοιχεία τα οποία επί ποινή ακυρότητας πρέπει να περιέχονται σε αυτήν.

23) Προτάθηκε ώστε η διάρκεια δημοσίευσης της προκήρυξης συνοπτικού διαγωνισμού να καθορίζεται κατά τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής χωρίς ελάχιστο όριο δεκαπέντε ημερών ή, εναλλακτικά, να οριστεί βραχύτερη προθεσμία πέντε (05) ημερών λόγω του συνήθως επείγοντος χαρακτήρα των εν λόγω συμβάσεων.

Προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση των αρχών της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης, κρίθηκε ότι πρέπει να προβλέπεται σε κάθε περίπτωση ελάχιστη προθεσμία υποβολής προσφορών, η οποία συντημήθηκε από 15 σε 12 ημέρες.

24) Προτάθηκε όπως απαιλειφθεί η υποχρέωση καταχώρησης του πίνακα προγραμματισμού στο ΚΗΜΔΗΣ καθώς συχνά η ανεύρεση σχετικών πιστώσεων (ιδίως μέσω κοινοτικών κονδυλίων) καθίσταται εφικτή κατά τη διάρκεια του έτους

υλοποίησης της σύμβασης (δεδομένων και των ασφυκτικών χρονικών πλαισίων υλοποίησης) με αποτέλεσμα να μην καθίσταται εφικτός ο συνολικός δεσμευτικός καθορισμός των υλοποιούμενων προμηθειών πριν την έναρξη του έτους υλοποίησης.

Οι περιπτώσεις αυτές στις οποίες αναφέρεται το σχόλιο καλύπτονται από την πρόβλεψη του σχεδίου νόμου ότι ο πίνακας προγραμματισμού καταχωρίζεται στο ΚΗΜΔΗΣ μετά την έγκρισή του προϋπολογισμού και ορίζεται ρητά ότι υφίσταται η δυνατότητα τροποποίησης των περιλαμβανόμενων σε αυτόν στοιχείων.

25) Προτάθηκε η συμπλήρωση των στοιχείων του φακέλου της δημόσιας σύμβασης ειδικά για τα δημόσια έργα.

Προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα να συμπεριληφθούν ειδικά τα προτεινόμενα στοιχεία για τα δημόσια έργα, προστέθηκε δεύτερη παράγραφος στο άρθρο 138 με την οποία παρέχεται εξουσιοδότηση για τον ορισμό του περιεχομένου, της διαδικασίας και κάθε άλλου ζητήματος σχετικά με την συγκρότηση και τήρηση του φακέλου της σύμβασης με τα διατάγματα που εκδίδονται δυνάμει του άρθρου 159.

26) Επί του άρθρου 140 παρ. 5 διατυπώθηκε η άποψη ότι θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι τα μέλη των επιτροπών αξιολόγησης θα πρέπει να διαθέτουν τα κατάλληλα εχέγγυα ώστε να μπορούν να αξιολογούν την επάρκεια των στοιχείων που προσκομίζονται για τη λήψη διορθωτικών μέτρων και την άρση των δυσμενών συνεπειών των λόγων αποκλεισμού που τυχόν συνέτρεξαν στο πρόσωπό των συμμετεχόντων. Για τον λόγο αυτόν θα ήταν σκοπιμότερο ώστε η εν λόγω δυνατότητα να αφορά ορισμένους μόνο από τους λόγους αποκλεισμού, κι όχι όλους συλλήβδην.

Η διάταξη αυτή ενσωματώνει την αντίστοιχη πρόβλεψη του άρθρου 57 παρ. 6 της Οδηγίας 2014/24/EK, για την τροποποίηση της Οδηγίας 2004/18/EK, και τίθενται οι διαδικαστικοί και ουσιαστικοί όροι βάσει των οποίων επιτρέπεται στους οικονομικούς φορείς να υιοθετούν μέτρα συμμόρφωσης με στόχο την άρση των συνεπειών τυχόν παρανομιών ή λόγων αποκλεισμού που συνέτρεξαν στο πρόσωπό τους και εφόσον παρέχονται επαρκείς εγγυήσεις να μην αποκλείονται από τις διαδικασίες ανάθεσης για τον λόγο αυτόν. Σημειώνεται επίσης ότι η επαύξηση της

αποτελεσματικότητας και της κατάρτισης των μελών των επιτροπών αξιολόγησης για την εκτίμηση των προσκομιζόμενων αποδεικτικών στοιχείων αναμένεται να καταστεί δυνατή μέσω της επιμόρφωσης και πιστοποίησης των υπαλλήλων που θα στελεχώνουν τις επιτροπές.

27) Διατυπώθηκε η επιφύλαξη ότι η απαίτηση ώστε ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών των υποψηφίων/ προσφερόντων να μην υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης είναι υπερβολική δεδομένης της οικονομικής κρίσης και της μείωσης του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Αποτελεί κοινή διαπίστωση ότι οι υπερβολικά αυστηρές απαιτήσεις που τίθενται όσον αφορά την οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα αποτελούν αδικαιολόγητο εμπόδιο στη συμμετοχή των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι τέτοιες απαιτήσεις θα είναι συναφείς και ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης, το σχέδιο νόμου προβλέπει, κατ' εφαρμογή της συναφούς διάταξης του άρθρου 58 παρ. 3 της νέας Οδηγίας 2014/24/EK, ότι δεν θα πρέπει να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές/ φορείς να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να έχουν έναν ελάχιστο κύκλο εργασιών ο οποίος θα είναι δυσανάλογος προς το αντικείμενο της σύμβασης, θέτοντας ως ανώτατο όριο το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως δικαιολογημένες περιστάσεις, όπου μπορούν να τίθενται πιο αυστηρές απαιτήσεις.

28) Διατυπώθηκε η άποψη ότι η διακριτική ευχέρεια που επιφυλάσσεται στις αναθέτουσες αρχές/ φορείς για τον καθορισμό των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής των διαγωνιζομένων και των όρων του διαγωνισμού μπορεί να διακυβεύσει την τήρηση των αρχών της διαφάνειας, της ίσης μεταχείρισης και της προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού.

Οι αναθέτουσες αρχές/ φορείς πρέπει να διατηρούν το αναγκαίο μέτρο διακριτικής ευχέρειας για να καθορίζουν τους όρους συμμετοχής στις διαδικασίες ανάθεσης μίας δημόσιας σύμβασης, ανάλογα με το είδος, το φυσικό και οικονομικό μέγεθος, τους ιδιαίτερους όρους εκτέλεσης αυτής κλπ., δεδομένου ότι έχουν την ευθύνη για τον σχεδιασμό της διαδικασίας ανάθεσης και κατά ταύτα γνωρίζουν καλύτερα τις

ιδιαίτερες τεχνικές ή χρηματοοικονομικές απαιτήσεις εκάστης σύμβασης και μπορούν να προσδιορίζουν τον βέλτιστο τρόπο με τον οποίο αυτές μπορούν να ικανοποιηθούν. Επιπλέον, το σχέδιο νόμου περιλαμβάνει τα απαραίτητα εχέγγυα για την αποφυγή της πρακτικής χρήσης «φωτογραφικών» όρων σε διαδικασίες ανάθεσης, και σε κάθε περίπτωση η ευχέρεια αυτή δεν είναι ανέλεγκτη, αλλά υπόκειται στην κρίση των αρμόδιων δικαιοδοτικών οργάνων, αλλά και στον έλεγχο της ΕΑΑΔΗΣΥ.

29) Στο άρθρο 142 παρ. 1 προτάθηκε να προστεθεί ως δικαιολογητικό συμμετοχής υπεύθυνη δήλωση αναφορικά με τους φορείς στους οποίους είναι υπόχρεος προς καταβολή ασφαλιστικών εισφορών ο οικονομικός φορέας.

Το σχόλιο ελήφθη υπόψη και έγινε η σχετική συμπλήρωση.

30) Διατυπώθηκε η άποψη ότι το γεγονός ότι απαιτείται και για τους τρίτους φορείς που συμμετέχουν στην εκτέλεση του έργου να συντρέχουν οι ίδιες προϋποθέσεις επαγγελματικής, οικονομικής και τεχνικής καταλληλότητας που απαιτούνται για τον ανάδοχο, υπονομεύει τον θεσμό της επίκλησης ικανοτήτων τρίτων φορέων. Επίσης, η θέσπιση της αλληλέγγυας και εις ολόκληρον ευθύνης του παρέχοντος την εμπειρία με τον ανάδοχο του έργου θίγει καίρια την χρηστικότητα του θεσμού της επίκλησης ικανοτήτων τρίτων φορέων και αντιβαίνει προς το πνεύμα του.

Επισημαίνεται ότι η σχετική διάταξη περί της υποχρέωσης αλληλέγγυας ευθύνης του παρέχοντος χρηματοοικονομική ικανότητα με τον λήπτη αυτής και πραγματικής συμμετοχής στην εκτέλεση της σύμβασης του παρέχοντος τεχνική ικανότητα αποτελούν ρυθμίσεις σχετικά με το ζήτημα της «δάνειας εμπειρίας» που έχουν θεσπισθεί με τις νέες Οδηγίες 2014/24/EK και 2014/25/EK.

31) Υποστηρίχτηκε η θέση ότι δεν πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα στον οικονομικό φορέα να αντικαταστήσει έναν τρίτο που δε πληροί τα κριτήρια ποιοτικής επιλογής ή στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν υποχρεωτικοί λόγοι αποκλεισμού, δεδομένου ότι αντίστοιχη δυνατότητα δεν παρέχεται ούτε για τα μέλη ενώσεων ούτε για τα μέλη κοινοπραξιών, αλλά η προσφορά/ συμμετοχή του οικονομικού φορέα απλά να ακυρώνεται.

Η εν λόγω διάταξη περί δυνατότητας του αναδόχου να αντικαταστήσει τρίτο οικονομικό φορέα στο πρόσωπο του οποίου συντρέχουν υποχρεωτικοί ή μή λόγοι αποκλεισμού προβλέπεται στις νέες Οδηγίες 2014/24/EK και 2014/25/EK.

32) Προτάθηκε η κατάπτωση της εγγύησης συμμετοχής να γίνεται κατά την κρίση της αναθέτουσας αρχής, δυνάμενης να εκτιμήσει για παράδειγμα ότι η διαδικασία συνεχίζεται με τους λοιπούς διαγωνιζομένους και εφόσον αιτιολογηθεί επαρκώς, κι όχι να καταπίπτει υποχρεωτικά στην περίπτωση που ο προσφέρων αποσύρει την προσφορά του κατά την διάρκεια ισχύος αυτής, παρέχει ψευδή στοιχεία ή πληροφορίες ή δεν προσκομίζει εγκαίρως τα προβλεπόμενα στο άρθρο 152 δικαιολογητικά κατακύρωσης, δεν προσέλθει εγκαίρως για υπογραφή της σύμβασης ή δεν προσκομίζει την εγγύηση καλής εκτέλεσης.

Το σχόλιο αυτό αποπνέει την ανάγκη παροχής της δυνατότητας να μην καταπίπτει στο σύνολο η εγγύηση συμμετοχής, εν όψει και τις δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας. Ωστόσο, η δικλείδα ασφαλείας που επιχειρεί να θέσει η επαπειλούμενη κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής σε περιπτώσεις παρελκυστικής συμμετοχής σε διαδικασίες ανάθεσης είναι απαραίτητη και δεν μπορεί να διαφοροποιηθεί. Επισημαίνεται ωστόσο ότι η ανάγκη επίδειξης ευελιξίας και μή εξάντλησης της αυστηρότητας εξυπηρετείται από το άρθρο 156 του σχεδίου νόμου αναφορικά με τις οψιγενείς μεταβολές στην κατάσταση του υποψηφίου/προσφέροντος, αλλά και από το όλο πνεύμα του σχεδίου νόμου, που ευνοεί τη συμμετοχή με ελάχιστα διοικητικά βάρη για τον υποψήφιο.

33) Προτάθηκε ότι πρέπει η εγγύηση συμμετοχής να καταστεί υποχρεωτική.

Το σχόλιο ελήφθη υπόψη και έγινε η απαραίτητη προσαρμογή.

34) Εκφράστηκε ανησυχία ότι το άρθρο 147 με το οποίο δίνεται η δυνατότητα παροχής διευκρινίσεων ή συμπλήρωσης υποβληθέντων δικαιολογητικών μπορεί να πλήξει την αρχή της τυπικότητας που πρέπει να διέπει τους δημόσιους διαγωνισμούς και να οδηγήσει σε διακρίσεις ή άνιση μεταχείριση των οικονομικών φορέων. Προς αποφυγή ευρέων περιθωρίων υποκειμενικών εκτιμήσεων θα πρέπει να γίνει σαφές ποιά δικαιολογητικά επιδέχονται διευκρινίσεων.

Το σχόλιο ελήφθη υπόψη και παρατέθηκαν ρητά ενδεικτικές περιπτώσεις πλημμελειών ή πρόδηλων τυπικών σφαλμάτων που επιδέχονται διευκρίνισης ή συμπλήρωσης. 35) Υποβλήθηκε η πρόταση οι προσφορές να δεσμεύουν τους προσφέροντες έως το τέλος του διαγωνισμού, προκειμένου να αποφεύγονται συνήθη φαινόμενα ματαίωσης τους στο τελικό στάδιο λόγω λήξης της ισχύος των προσφορών.

Το σχόλιο ελήφθη υπόψη και διαγράφηκε η μέγιστη προθεσμία ισχύος των 120 ημερών, καταλείποντας τον καθορισμό της στα έγγραφα της σύμβασης κατά τη διακριτική ευχέρεια της αναθέτουσας αρχής και τέθηκε ως ανώτατο χρονικό διάστημα οι δώδεκα (12) μήνες από την επόμενη της διενέργειας της διαδικασίας ανάθεσης.

36) Υποστηρίχθηκε ότι θα πρέπει να διευκρινισθεί εάν η απαρίθμηση των λόγων απόρριψης των προσφορών του άρθρου 149 είναι αποκλειστική ή ενδεικτική.

Το σχόλιο ελήφθη υπόψη και διασαφηνίστηκε ότι η προσφορά πρέπει σε κάθε περίπτωση να απορρίπτεται για κάποιον από τους απαριθμούμενους λόγους στο εν λόγω άρθρο, δυνάμενων όμως να προβλεφθούν και λοιπών λόγων.

37) Επισημάνθηκε η έλλειψη της ρύθμισης στο σχέδιο νόμου της διαδικασίας αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών σε διαδικασίες ανάθεσης όπου υποβάλλεται μόνο οικονομική προσφορά και όχι τεχνική. Επιπλέον, επισημάνθηκε ότι στην περίπτωση της ανάθεσης βάσει της χαμηλότερης τιμής θα πρέπει να προβλέπεται η αποσφράγιση όλων των οικονομικών προσφορών την ημέρα διεξαγωγής του διαγωνισμού.

Το σχόλιο ελήφθη υπόψη και προστέθηκε σχετικά το άρθρο 153 αναφορικά με τη διαδικασία αποσφράγισης και αξιολόγησης των προσφορών σε ένα στάδιο, όπου το κριτήριο ανάθεσης είναι η χαμηλότερη τιμή και δεν προβλέπεται η υποβολή τεχνικής προσφοράς ή προβλέπεται η υποβολή της και μόνο ο έλεγχος της πληρότητας και κανονικότητάς της.

38) Διατυπώθηκε το ερώτημα γιατί στην περίπτωση που το είδος είναι διαιρετό να μην μπορεί να μοιραστεί το είδος στους προσφέροντες των οποίων η προσφορά ήταν ισότιμη.

Στις περιπτώσεις ισοδύναμων προσφορών και ισότιμων προσφορών, όταν κριτήριο ανάθεσης είναι η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά και σε περιπτώσεις ισότιμων προσφορών προκρίθηκε η ανάθεση του αντικειμένου της σύμβασης μέσω κλήρωσης και όχι μέσω διαίρεσης των ποσοτήτων του είδους προς αποφυγή φαινομένων συμπαιγνίας μεταξύ των προσφερόντων και στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

39) Διατυπώθηκε η άποψη ότι είναι σκόπιμο να απαλειφθεί η υποχρέωση καταχώρησης στο πρακτικό των δικαιολογητικών που υπέβαλαν οι συμμετέχοντες, καθώς μια τέτοια καταγραφή είναι ιδιαίτερα δυσχερής, ιδίως σε διαγωνισμούς με πλήθος συμμετεχόντων.

Η υποχρέωση καταγραφής των δικαιολογητικών διατηρήθηκε ώστε να εξασφαλίζεται η διαφάνεια και να είναι ευχερής η έννομη προστασία των υποψηφίων/προσφερόντων.

40) Ζητήθηκε να διευκρινιστεί εάν η διαπίστωση της πλήρωσης των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής τόσο κατά τον χρόνο υποβολής της προσφοράς όσο και κατά την κοινοποίηση της έγγραφης ειδοποίησης προσκόμισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης συνεπάγεται την προσκόμιση δύο πιστοποιητικών αντιστοίχως για τους χρόνους αυτούς. Εφόσον είναι έτσι, θεωρήθηκε υπέρμετρο να ζητούνται τα πιστοποιητικά να καλύπτουν και τις δύο χρονικές στιγμές.

Η διάταξη του άρθρου 155 παρ. 1 τροποποιήθηκε ώστε να απαιτείται τα δικαιολογητικά κατακύρωσης να αποδεικνύουν την πλήρωση των κριτηρίων ποιοτικής επιλογής κατά τον χρόνο της κοινοποίησης της έγγραφης ειδοποίησης προσκόμισης των δικαιολογητικών κατακύρωσης.

41) Προτάθηκε να προβλεφθεί προθεσμία είκοσι ημερών για την υποβολή των δικαιολογητικών κατακύρωσης στον προσωρινό ανάδοχο ή εναλλακτικά να δοθεί η διακριτική ευχέρεια στην αναθέτουσα αρχή να προσδιορίζει την προθεσμία η οποία κατ' ελάχιστον θα είναι δέκα ημερών.

Το σχόλιο ελήφθη υπόψη και δόθηκε η δυνατότητα να υποβάλλονται τα δικαιολογητικά κατακύρωσης εντός προθεσμίας που καθορίζεται στα έγγραφα της

σύμβασης, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δέκα ούτε μεγαλύτερη των είκοσι ημερών.

42) Προτάθηκε να μη συμπεριληφθεί στο σχέδιο ορισμένο χρονικό διάστημα εντός του οποίου να εκδίδεται η απόφαση κατακύρωσης, καθώς η έκδοσή της εξαρτάται από πλήθος αστάθμητων παραγόντων για την αναθέτουσα αρχή.

Προκρίθηκε να παραμείνουν οι συγκεκριμένες προθεσμίες τόσο για την έκδοση της απόφασης κατακύρωσης, όσο και για την εξέταση των δικαιολογητικών κατακύρωσης από την επιτροπή αξιολόγησης, προκειμένου να διασφαλίζεται η εντός ευλόγου χρόνου ολοκλήρωση της διαδικασίας.

43) Απαιτήθηκε όπως διευκρινιστεί εάν δικαιούνται να παρευρίσκονται στη διαδικασία αποσφράγισης των προσφορών όλοι όσοι είχαν υποβάλλει προσφορά ή όσοι έφτασαν μέχρι και το άνοιγμα των οικονομικών προσφορών.

Διευκρινίστηκε ότι δικαίωμα να λαμβάνουν γνώση των δικαιολογητικών κατακύρωσης που κατατέθηκαν έχουν όσοι υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές.

44) Προτάθηκε η συγχώνευση των αποτελεσμάτων των σταδίων ελέγχου της οικονομικής προσφοράς και των δικαιολογητικών κατακύρωσης να εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια της κάθε αναθέτουσας αρχής και να μην καθίσταται υποχρεωτική.

Η ενοποίηση των σταδίων αξιολόγησης της οικονομικής προσφοράς και των δικαιολογητικών κατακύρωσης και η έκδοση μίας εκτελεστής διοικητικής πράξης αποτελεί καινοτομία του σχεδίου νόμου και προβλέφθηκε ως υποχρεωτική προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρησή της από τις αναθέτουσες αρχές/ φορείς.

45) Εκφράστηκε το αίτημα τα προεδρικά διατάγματα που προβλέπονται να εκδοθούν κατ' εξουσιοδότηση του σχεδίου νόμου να τεθούν στη διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης πριν την οριστικοποίηση και υπογραφή τους ώστε να έχουν οι ενδιαφερόμενοι έγκαιρα τη δυνατότητα να εκφράσουν τις απόψεις και τις προτάσεις τους.

Συνεπεία των ανελαστικών προθεσμιών του Μνημονίου, δεν κατέστη δυνατόν να ετοιμασθούν παράλληλα με το σχέδιο νόμου και οι απαιτούμενες για την εφαρμογή

του κανονιστικές πράξεις. Ωστόσο, δεδομένου ότι για την εφαρμογή των νέων ρυθμίσεων το σχέδιο νόμου προβλέπει μεταβατική περίοδο 6 μηνών από την δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, θα υπάρξει επαρκής χρόνος για την εκπόνηση, διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς και τους κοινωνικούς εταίρους και εν συνεχεία έκδοση των προεδρικών διαταγμάτων και των υπουργικών αποφάσεων που απαιτούνται για την εφαρμογή του νέου νόμου.

46) Εκφράστηκε η άποψη ότι δεν είναι αναγκαία η νομοθετική εξουσιοδότηση για έκδοση προεδρικών διαταγμάτων, που αφορούν στη διαδικασία ανάθεσης μιας δημόσιας σύμβασης και εκτέλεσης, εφόσον το σχέδιο νόμου ορίζει αρκετές λεπτομέρειες, οι οποίες μπορούν να εξειδικευτούν περαιτέρω με τα έγγραφα της σύμβασης και με τα πρότυπα τεύχη.

Οι ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου λόγω της φύσης τους δεν καλύπτουν όλες τις πτυχές της ανάθεσης και εκτέλεσης μίας δημόσιας σύμβασης. Τα ειδικότερα ζητήματα που άπτονται των λεπτομερειών των διαδικασιών σύναψης και εκτέλεσης των ως άνω συμβάσεων, δεν αποτελούν αναγκαία αντικείμενο ενός τυπικού νόμου, αλλά μπορούν να ρυθμισθούν με κανονιστικές πράξεις, είτε προεδρικά διατάγματα είτε υπουργικές αποφάσεις, ανάλογο με τη φύση των ζητημάτων. Εν προκειμένω, η εν λόγω επιλογή εξυπηρετεί και την ανάγκη διαφορετικής ρύθμισης κάποιων ζητημάτων ανάλογα με το είδος των συμβάσεων (έργα, υπηρεσίες, προμήθειες κλπ.) και να καταστεί δυνατή η εξειδίκευση των διαδικαστικών ρυθμίσεων ανά είδος σύμβασης σε δεύτερο χρόνο. Επισημαίνεται ωστόσο ότι πολλά από τα ζητήματα που αφορούν την ανάθεση και εκτέλεση των συμβάσεων θα ρυθμίζονται πλέον μέσω προτύπων τευχών δημοπράτησης και συμβατικών τευχών που θα εκδίδει, σε διαβούλευση με τις αρμόδιες υπηρεσίες η ΕΑΑΔΗΣΥ.

47) Προτάθηκε όπως υιοθετηθεί η διάταξη της νέας Οδηγίας για την τροποποίηση της σύμβασης.

Η εν λόγω διάταξη του σχεδίου νόμου αποτελεί ενσωμάτωση της νομολογίας του Δικαστηρίου αναφορικά με τις προϋποθέσεις τροποποίησης μιας δημόσιας σύμβασης. Ωστόσο, κρίθηκε πρόωρη στο παρόν στάδιο η ενσωμάτωση αυτούσιας της διάταξης της Οδηγίας στο μέτρο που αυτή θαίνει πέραν της νομολογίας και θέτει κι άλλες παραμέτρους.

48) Εκφράστηκε γενικός προβληματισμός πώς θα λειτουργήσει το σύστημα παροχής έννομης προστασίας, κυρίως λόγω του μεγάλου όγκου των προσφυγών που αναμένεται να υποβληθούν, καθώς και ο προβληματισμός περί ανεξαρτησίας και αντικειμενικότητας ενός και μόνου οργάνου να ανταποκριθεί σε αυτόν τον ρόλο καθώς στο ίδιο όργανο πλέον συγκεντρώνονται νομοθετικές, εκτελεστικές και ελεγκτικές αρμοδιότητες.

Με το σχέδιο νόμου προβλέπεται η εισαγωγή ενός ανεξάρτητου, αποτελεσματικού και ταχέως προδικαστικού σταδίου το οποίο θα μεσολαβεί μεταξύ της κρίσης της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα και αυτής του δικαστηρίου και θα λειτουργεί ως φίλτρο για τις υποθέσεις που θα καταλήγουν στη δικαιοσύνη. Τα εχέγγυα της αμερόληπτης κρίσης διασφαλίζονται από το γεγονός ότι η ΕΑΑΔΗΣΥ συνιστά ένα ανεξάρτητο από την αναθέτουσα αρχή διοικητικό όργανο, με προσωπικό εκπαιδευμένο σε θέματα δημοσίων συμβάσεων.

49) Εκφράστηκε το σχόλιο ότι το σχέδιο νόμου επεκτείνει την κοστολόγηση και στο επίπεδο των ενστάσεων πέραν της κατάθεσης παραβόλου ενώπιον των δικαστηρίων και μάλιστα διπλασιάζει το κόστος άσκησης του εν λόγω δικαιώματος.

Σε συνέπεια της προστασίας του συνταγματικά κατοχυρωμένου ατομικού δικαιώματος της παροχής δικαστικής προστασίας, θεσπίζεται ανώτατο όριο στο παράβολο, το οποίο βάσει της συνταγματικά κατοχυρωμένης αρχής της αναλογικότητας, παρουσιάζει διαβάθμιση και καθορίζεται κλιμακωτά βάσει της αξίας της σύμβασης, επιτελών τον κύριο σκοπό του που είναι η αποτροπή της παρελκυστικής άσκησης προφανώς αστήρικτων προσφυγών. Επισημαίνεται ότι για τις προσφυγές που κατατίθενται ενώπιον της Αρχής, καταβάλλεται άπαξ παράβολο ενώπιον της, χωρίς να απαιτείται εκ νέου η καταβολή παραβόλου για την προσβολή των αποφάσεων της ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων. Ουσιαστικά δηλαδή προβλέπεται η χρονική μετάθεση της καταβολής του κατά τον χρόνο υποβολής της προσφυγής, χρονικό σημείο το οποίο είναι και το πλέον κρίσιμο για την εκκίνηση του αυτόματου ανασταλτικού αποτελέσματος σύναψης της σύμβασης.

50) Ζητήθηκε να διευκρινιστεί ποιά νοείται ως πλήρης γνώση της παράνομης πράξης ή παράλειψης της αναθέτουσας αρχής.

Διευκρινίζεται ότι ως πλήρης γνώση νοείται η γνώση τόσο της πράξης όσο και της αιτιολογίας της, εφόσον βεβαίως αυτή φέρει εκ του νόμου αιτιολογία (δοθέντος λ.χ. ότι η προκήρυξη της διαδικασίας, ως κανονιστική πράξη, δεν φέρει αιτιολογία). Σε κάθε περίπτωση όλες οι αποφάσεις των αναθέτουσών αρχών/αναθέτοντων φορέων πρέπει να περιλαμβάνουν κατ' ελάχιστον τα στοιχεία που ορίζουν οι διατάξεις του παρόντος σχεδίου νόμου, όπως ιδίως της παρ. 2 του άρθρου 49 και της παρ. 2 του άρθρου 103 και στην περίπτωση απόφασης κατακύρωσης του άρθρου 157 πρέπει να αναφέρει τις προθεσμίες αναστολής της σύναψης της σύμβασης, που ορίζουν η παρ. 3 του άρθρου 169 και οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 174. Επίσης προς άρση αμφισβητήσεων, ορίζεται σε τι συνίσταται η πλήρης γνώση και σε περίπτωση προσβολής της διακήρυξης.

51) Διατυπώθηκε η άποψη ότι η προθεσμία των 10 ημερών για τη διαβίβαση του φακέλου στην αρχή είναι μικρή και ότι δεν ενδείκνυται η επιβολή προστίμου στην αναθέτουσα αρχή.

Η υποχρέωση που τάσσεται στην αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα να αποστείλει εντός προθεσμίας τον διοικητικό φάκελο και απόψεις, διάταξη η οποία ισχύει και υπό το καθεστώς του ν. 3886/2010, σκοπεί στην αντιμετώπιση των φαινομένων καθυστέρησης αποστολής του διοικητικού φακέλου, η οποία είναι παντελώς αδικαιολόγητη και δε συνάδει με την ταχεία διαδικασία εκδίκασης των προσφυγών που πρέπει να υπάρχει για τη γρήγορη εκκαθάριση των υποθέσεων. Επίσης, εισάγεται η δυνατότητα του οργάνου αυτού να συνάγει τεκμήριο ομολογίας της αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα για την πραγματική βάση των ισχυρισμών του προσφεύγοντος σε περίπτωση μη αποστολής ή ελλιπούς αποστολής του φακέλου. Στο σημείο αυτό επισημαίνεται επίσης ότι οι προβλέψεις περί επιβολής χρηματικών κυρώσεων στην αναθέτουσα αρχή/αναθέτοντα φορέα ισχύουν και υπό το καθεστώς του ν. 3886/2010.

52) Εκφράστηκε αμφιβολία εάν η ΕΑΑΔΗΣΥ με την παρούσα στελέχωσή της θα μπορεί να ανταποκριθεί στη διεκπεραίωση μεγάλου όγκου προσφυγών και το γεγονός αυτό ενδεχομένως να προκαλέσει καθυστερήσεις.

Επισημαίνεται ότι η προκειμένου η Αρχή να ανταποκριθεί στις αρμοδιότητές της θα πρέπει να επέλθουν οι αναγκαίες τροποποιήσεις στο οργανωτικό της πλαίσιο, οι

οποίες δεν αποτελούν αντικείμενο ρύθμισης του παρόντος σχεδίου νόμου. Επιπλέον για τη λειτουργία του ως οργάνου προσφυγής θα πρέπει να εκδοθεί ο Κανονισμός Εκδίκασης Προσφυγών, για τον χρόνο έκδοσης του οποίου θα συνεκτιμηθούν όλες οι σχετικές παράμετροι.

53) Δεν είναι σαφής ο τρόπος υπολογισμού των παραβόλων καθώς και οι προϋποθέσεις απόδοσής του.

Ορίζεται ότι τα παράβολα καθορίζονται κλιμακωτά και ο ειδικότερος τρόπος υπολογισμού των παραβόλων, το ανώτατο και κατώτατο όριο αυτών, ο τρόπος και χρόνος κατάθεσης και είσπραξής τους, ο τρόπος απόδειξης της είσπραξής τους, η τυχόν απόδοσή τους και λοιπά θέματα θα καθοριστούν με τα κατ' εξουσιοδότηση προβλεπόμενα προεδρικά διατάγματα.

54) Υποστηρίχτηκε ότι το χρονικό διάστημα από την κατάθεση της προσφυγής μέχρι την έκδοση απόφασης επί της προσφυγής είναι μακρύ και κρίνεται σκόπιμο να συντμηθεί.

Οι προθεσμίες που προβλέπονται στις παρ. 1 και 4 του άρθρου 170 αναφορικά με τη διαδικασία λήψης απόφασης ενώπιον της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (40 ημέρες για ορισμό δικασίμου και 20 ημέρες για έκδοση απόφασης, εκ των οποίων στις 7 πρώτες η έκδοση του διατακτικού και 10 ημέρες προθεσμία προσβολής απόφασης Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ενώπιον δικαστηρίων = 70 ημέρες κατ' ελάχιστον):

-είναι ιδιαιτέρως σύντομες, συγκριτικά με την φύση της διαδικασίας η οποία δεν προσομοιάζει στη συνήθη διοικητική διαδικασία, αλλά περισσότερο σε οιονεί δικαιοδοτική διαδικασία, (κατ' αντιμωλίαν, με έγγραφα υπομνήματα, ακρόαση των ενδιαφερομένων, κλήσεις μερών, δυνατότητα άσκησης παρεμβάσεων, πράξη προσωρινών μέτρων, έγγραφες αιτιολογημένες αποφάσεις),

-συντέμνουν κατά 5 ημέρες το συνολικό ελάχιστο χρονικό διάστημα κατά τη διάρκεια του οποίου ισχύει το ανασταλτικό αποτέλεσμα μη σύναψης της σύμβασης σε σχέση με το ισχύον καθεστώς (15 ημέρες απάντηση επί προδικαστικής προσφυγής και 10 ημέρες προθεσμία άσκησης προσφυγής και 30 ημέρες για ορισμό δικασίμου και 20 ημέρες για έκδοση απόφασης, εκ των οποίων στις 7 πρώτες η έκδοση του διατακτικού = 75 ημέρες)

55) Προτάθηκε λόγω της σπουδαιότητας των υποθέσεων, το κατώφλι δικανικού ελέγχου των αποφάσεων επί των προδικαστικών προσφυγών να παραμείνει στο επίπεδο της σοβαρής πιθανολόγησης (όπως ισχύει με τον ν. 3886/2010) και να μην επανέλθει στην πρόδηλη βασιμότητα των γενικών διατάξεων περί αναστολής.

Το σχόλιο ελήφθη υπόψη και έγινε η σχετική προσαρμογή στο άρθρο 170 παρ. 4.

56) Ζητήθηκε να διευκρινιστεί πότε θα ασκείται αίτηση ακύρωσης και ποιά είναι η συνέπεια αν τελικά παύει η ισχύς της αίτησης αναστολής εάν δεν ασκηθεί τελικά η αίτηση ακύρωσης.

Κατά τη δικαστική προστασία κατά των αποφάσεων της Αρχής ως οργάνου προσφυγής, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 171, εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 18/89. Για την ακύρωση πράξης ή παράλειψης αναθέτουσας αρχής/αναθέτοντος φορέα ή της Αρχής, ενεργούσης ως αναθέτουσας αρχής, εφαρμόζεται το άρθρο 176 του σχεδίου νόμου και ορίζεται ότι εάν δεν να ασκηθεί το κύριο ένδικο βοήθημα, αίρεται αυτοδικαίως η ισχύς του ασφαλιστικού μέτρου.

57) Προτάθηκε να διευκρινιστεί περαιτέρω η έννοια της ύπαρξης οικονομικών συμφερόντων, καθώς μπορεί να προκύψουν προβλήματα ερμηνείας της.

Δεν υπάρχει νομολογία η οποία να διευκρινίζει την εν λόγω έννοια βάσει του ν. 3886/2010. Η εν λόγω αποτελεί αόριστη νομική έννοια, η υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στην οποία εναπόκειται στο δικαστήριο.

58) Εκφράστηκε ότι θα πρέπει να διευκρινίζεται ότι η ρήτρα διαιτησίας αφορά μόνο τις διαφορές που αναφύονται από την εκτέλεση της σύμβασης.

Προκύπτει από τη συστηματική ένταξη του άρθρου υπό τον τίτλο II, επίλυση διαφορών από την εκτέλεση της σύμβασης.

59) Προτάθηκε να μην καταχωρούνται προμήθειες ήσσονος αξίας, των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός ΦΠΑ είναι κατώτερη των δύο χιλιάδων πεντακοσίων (2.500) ευρώ στο ΚΗΜΔΗΣ.

Η θεσμοθέτηση της υποχρέωσης ανάρτησης των συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ ανεξαρτήτως προϋπολογιζόμενης αξίας αποσκοπεί στο να ενοποιήσει τις υποχρεώσεις ανάρτησης των αντίστοιχων πράξεων στο πρόγραμμα Διαύγεια. Με τη

διαλειτουργικότητα των δύο συστημάτων, δεν θα υφίσταται πλέον υποχρέωση πρωτογενούς ανάρτησης στο Διαύγεια, καθώς αυτά θα αντλούνται αυτόματα από το ΚΗΜΔΗΣ.

60) Προτείνεται να εξαιρούνται από την καταχώρηση στον διαδικτυακό τόπο του ΚΗΜΔΗΣ οι δαπάνες που αφορούν προμήθειες απόρρητου χαρακτήρα ή που επιβάλλονται για την προστασία ουσιωδών συμφερόντων της χώρας ή που η σύναψη και εκτέλεσή τους πρέπει να συνοδεύεται από ιδιαίτερα μέτρα ασφαλείας

Ορίζεται ρητά στην παράγραφο 2 του άρθρου 126 ότι η λειτουργία του ΚΗΜΔΗΣ τελεί υπό την επιφύλαξη τυχόν κρατικών απορρήτων που προβλέπονται στην κείμενη νομοθεσία, των κανόνων πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας, καθώς και εταιρικού ή άλλου απορρήτου που προβλέπεται σε ειδικότερες διατάξεις. Επίσης, στην παράγραφο 4 προβλέπεται ότι ειδικά τα στοιχεία που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις που συνάπτουν οι ένοπλες δυνάμεις της χώρας, για λόγους εθνικής ασφάλειας, θα καταχωρίζονται σε εσωτερικό διαβαθμισμένο πληροφοριακό υποσύστημα του Κ.Η.Μ.ΔΗ.Σ., ώστε να μην είναι προσβάσιμα στο ευρύ κοινό.

61) Προτείνεται η ημερομηνία αποστολής των στατιστικών στοιχείων στην Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ από τους φορείς να αλλάξει από 31/5 σε 30/6 κάθε έτους, λόγω καθυστερήσεων που ήδη έχουν εντοπιστεί, αλλά και τη γενικότερη υποστελέχωση που παρατηρείται και που αναμένεται να ενταθεί το επόμενο διάστημα λόγω του μέτρου της διαθεσιμότητας, συνταξιοδοτήσεων, ενδεχομένων απολύσεων κλπ.

Οι εν λόγω προθεσμίες είναι ανελαστικές καθώς ορίζονται από τις Οδηγίες 2004/18/ΕΚ και 2004/17/ΕΚ.

62) Προτάθηκε η αντικατάσταση της αποστολής των στατιστικών στοιχείων των συναφθεισών συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές και φορείς από την αυτόματη άντλησή τους από το ΚΗΜΔΗΣ, ώστε να μην επιβαρύνεται κατά πολύ ο φόρτος εργασίας τους.

Μετά την πλήρη τεχνική και λειτουργική αναπροσαρμογή του ΚΗΜΔΗΣ και την ανάρτηση σε αυτό από το σύνολο των υπόχρεων φορέων, θα καταστεί δυνατή αυτή η λειτουργία.

63) Επίσης, πρέπει να αποφεύγεται η διπλή καταχώρηση των αναρτητέων πράξεων στο Πρόγραμμα Διαύγεια και στο ΚΗΜΔΗΣ.

Μετά την ολοκλήρωση των αναγκαίων τεχνικών αναπροσαρμογών, τα εν λόγω στοιχεία δεν θα καταχωρίζονται πρωτογενώς στο «Πρόγραμμα Διαύγεια», αλλά αντλούνται αυτόματα από το Κ.Η.Μ.Δ.Η.Σ., προς τον σκοπό της αποφυγής διπλοαναρτήσεων και μείωσης του διοικητικού φόρτου που αυτή συνεπάγεται.

64) Προτάθηκε το αίτημα να διατηρηθεί το υφιστάμενο ειδικό καθεστώς υλοποίησης των προμηθειών του Λιμενικού Σώματος προκειμένου να επιτυγχάνεται άμεσα και αποτελεσματικά η υλοποίηση προμηθειών / επισκευών απόλυτα αναγκαίων για την εκπλήρωση της αποστολής του Σώματος.

Η διατήρηση ειδικών καθεστώτων δεν συνάδει με τη φιλοσοφία του σχεδίου νόμου που αποσκοπεί στην κατάργηση των τομεακών ρυθμίσεων και τη θεσμοθέτηση ενιαίων και ομοιόμορφων κανόνων ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων. Εξάλλου, το πλαίσιο που προτείνεται με το σχέδιο νόμου είναι πολύ πιο ευέλικτο από το παρελθόν και μπορεί να ικανοποιήσει τις ανάγκες που εκφράζονται.

65) Η επιλεκτική κατάργηση άρθρων των νόμων, ΠΔ, ΚΥΑ και ΥΑ και όχι το σύνολο των νομοθετημάτων, ενόψει και της ανάγκης απλοποίησης και συγκέντρωσης του θεσμικού πλαισίου και των αντίστοιχων διαδικασιών ενδέχεται να δημιουργήσει σύγχυση σε όλους τους εμπλεκόμενους με τις δημόσιες συμβάσεις.

Δεν πρόκειται για αποσπασματική κατάργηση διατάξεων. Με το σχέδιο νόμου καταργούνται όλες οι υφιστάμενες διατάξεις και ενοποιείται και κωδικοποιείται η νομοθεσία περί δημοσίων συμβάσεων. Προκειμένου να διευκολυνθεί η ομαλή μετάβαση στο νέο καθεστώς και να μην υπάρξει νομικό κενό, διατηρούνται σε ισχύ μεταβατικά λίγες μόνο διατάξεις, οι οποίες καταργούνται με την έκδοση των Κανονισμών Ανάθεσης και Εκτέλεσης.

66) Προκρίνεται ως ιδιαίτερα σημαντική η αντικειμενικοποίηση των επιτροπών διενέργειας διαγωνισμών.

Διευκρινίζεται ότι θέματα που άπτονται της συγκρότησης, των αρμοδιοτήτων και της λειτουργίας των συλλογικών οργάνων ρυθμίζονται στο άρθρο 183 του σχεδίου νόμου, δυνάμει του οποίου εισάγεται για πρώτη φορά ο θεσμός της πιστοποίησης.

Όσον αφορά την αμεροληψία των προσώπων αυτών και των συλλογικών οργάνων στα οποία μετέχουν, αυτή κατοχυρώνεται πρωτίστως από τις διατάξεις του υπαλληλικού κώδικα και Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, ενώ το σχέδιο νόμου περιλαμβάνει επιπλέον και διατάξεις περί σύγκρουσης συμφερόντων. Επομένως το θέμα της αντικειμενικότητας των συλλογικών οργάνων ρυθμίζεται επαρκώς και μπορεί να εξειδικευθεί περαιτέρω μέσω των εκδοθησομένων κανονιστικών πράξεων.

67) Προτάθηκε η κατάργηση και αντικατάσταση της ενημερότητας πτυχίου με μια απλή τυποποιημένη υπεύθυνη δήλωση, κοινή για όλους αλλά ανάλογη της τάξης και μορφής εκάστης επιχείρησης, η οποία θα υποβάλλεται την ημέρα του διαγωνισμού και θα καλύπτει κατά την ημέρα αυτή όλα τα ζητούμενα από την διακήρυξη.

Αφορά ζήτημα το οποίο δύναται να αποτελέσει αντικείμενο ρύθμισης του Κανονισμών Ανάθεσης Δημοσίων Έργων.